

հետաքննական ցուցակ մէջ բերելու՝ համառօտիւ խօսինք կաթուղիկեայ Հայոց Վերափոխման Սրբոյ Կուսին նուիրուած եկեղեցւոյ մասին, որոյ հարիւրամեայ յորեւեանը կատարուեցաւ ի 1887 ի 15 օգոստոսի:

## ԺԲ

### ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ ՀԱՅ-ԿԱԹՈՂԻԿԱՑ

Թէոդոսիոյ մեծ հրապարակին միջովայրը, ուր երբեմն չքեղափայլ կանգնուած էր առ Գենուացւոյք Սուրբ Ագնէս եկեղեցի Փրանկաց, և ապա բազմազմբէթ մզկիթ մսլիմանաց, այժմ շինուած է վայելչաձև մայր եկեղեցին Ռուսաց. յարեւելակողմն կայ միւս ալ փոքրագոյն հրապարակ, և հարաւային ճակատը մի խորհրդաւոր շէնք. որոյ վրայ առաջին անգամ նայողը՝ խառնուրդ մը կը գտնէ քրիստոնէութեան կրօնի և իսլամութեան: Յաղթաձեւ քառակուրի շէնքը, որոյ վերայ լայնատարած կաթուղիկէն՝ իբրեւ հսկայի մը գլխոյն համեմատ փեղուրիւ մը զարդարուած, քովի բարձրադիտակ մնիրայն, այս ամէնը մսլիմանութեան յայտարար նշանակք են. այլ ինչպէս ի ծայր կաթուղիկէին՝ մեր փրկութեան նշանը, նոյնպէս և մնիրայն խաչապսակ՝ կ'աւետեն որ այդ շէնք տաճար է քրիստոնէից:

1783ին երբ Ռուսք կը տիրեն Թէոդոսիոյ, շատ սրբութեան տաճարաց հետ նաև Հայոց կաթուղիկաց բազմաթիւ եկեղեցիք՝ պատեւրազմական շփոթից միջոց քանդուելով կը կործանին: Եւ որովհետև